1938 ий
21
МАЙ
№ 44 (427)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эллаСэ пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

СИТЫДЫМАШЫМ БОЛЬШЭВИКЛА ТӧРЛАТАШ

ВЛКСМ ЦК-ын V плэнумжо кажнэ райкомол да пэрвичный комсомольский организаций-шамыч дэч комсомольский организаций-шамычым комсомол радам гыч лукмо годым ыштымэ йоҥылыш-шамычым тӧрлаташ кӱштыш. Комсомол гыч йоҥылыш лукмо-шамычым комсомолыш восстановитлаш да карйэрист, пэрэстраховщик-шамычым разоблачитлаш да нунылан пэнгыдэ мэрым ышташ трэбитлэн. ВЛКСМ ЦК плэнумын рэшэньышт комсомолэц-шамычым калык тушман—троцкистско - бухаринский шпион да дивэрсант, буржуазный националист кашак да карйэрист, пэрэстраховщик-шамыч ваштарэш кучэдалаш мобилизоватлэныт.

Мэмнан рэспублик кӧргысӧ комсомольский организаций-шамыч шкэ радамыштм калык тушман кашак дэч эрыктымыжт годым йатыр йоҥылышым ыштылыныт. Лэнин - Сталин партийлан прэданнэ, чэстнэ комсомолэц - шамычым комсомол радам гыч „калык тушман" манын нимогай основаньэ дэч посна титаклэн, комсомол гыч луктэдэныт. Тидэ ыштымэ йоҥылыш-шамычым сэрйознын тӧрлаташ, карйэрист, пэрэстраховщик - шамычлан пэнгыдэ мэрым ышташ посна райкомол - шамыч: Шэрнур, Звэнига да Обкомолат кӱлэш сэмын пижын огытыл. Обкомолышто тидэ мартэ 31 апэлльаций (3 апэлльацийжэ 1937 ий ийуль гыч) ончыдэ кийат. Тидэ обкомолын да Обкомол сэкрэтарь Рьабчиков дэн Кондратьйэв йолташмытын комсомолэц-шамычын судьбашт дэк бэздушно ончымыштым ончыкта.

ВЛКСМ ЦК-н V плэнумжо обкомол, райкомол, горкомол да пэрвичный комсомольский организаций-шамыч дэч молодьож коклаштэ массово - воспитатэльный пашам чарныдэ ышташ, комсомольский организаций-шамычым пэнгыдэмдаш, кушташ трэбитлэн.

Но посна райкомол-шамыч тидым умылэн огытыл. Пашам тошто сэмын канцэльарско - бӱрократичэский мэтод дэнэ, массэ дэч кӱрылтын ыштат. Тидын дэнэ гына Торйал, Пэктубай да Шэрнур райкомол-шамычын начарын кушмышт ончыкташ лийэш. Пэктубай райкомол (сэкрэтарь Потапов) апрэль тылзыштэ ик у комсомольский организацийымат организоватлэн огыл. Торйал райкомолат (сэкрэтарь Чэгайэв) апрэльыштэ комсомолыш улыжат 41 йэҥым вэлэ пуртэн.

Посна райкомоллаштэ комсомолыш пуртымо годым экзамэн ыштымашым кызытат чарнымэ огыл. Тидэ утларакшым Морко райкомолышто лийэда.

Рэспублик кӧргыштӧ утларакшым колхозный комсомольский организаций-шамыч начарын кушкыт. Шэрнур районышто 193 колхоз уло, а колхозный комсомольский организаций улыжат 28 гына. Тыгак Торйал районышто 163 колхоз пэлэн, Кырык Марий районышто 112 колхоз пэлэн комсомольский организаций-шамыч укэ улыт. Тидэ райкомол (сэкрэтарь - шамычын да Обкомолын крэсаньык молодьож отдэл вуйлатышыжэ Рыбаков йолташын колхозный молодьож коклаштэ пашам нимолан йӧрдымӧ стиль дэнэ ыштымыштын ончыкта. Обкомолын крэсаньык молодьож отдэл вуйлатышыжэ Рыбаков колхоз производствын ик самырык стахановэцшым, пашам сайын ыштышэ комсомольский комитэтын ик сэкрэтарьжымат ок шинчэ. Тидэ Рыбаковын колхозный молодьож дэч кӱрылтын, бӱрократла ыштымыжым, чиновникын савырымыжым ончыкта.

Комсомольский организаций-шамычын задачышт—комсомол гыч йоҥылыш лукмо-шамычым комсомолыш восстановитлаш, калык тушман, карйэрист, пэрэстраховщик - шамычым разоблачитлаш.

Нэсойузный молодьож коклаштэ массово - воспитатэльный пашам чарныдэ ышташ, ончыл молодьожым ВЛКСМ радамыш шупшын шогыман.

Брӱссэльыштэ пианист-шамыч конкурс тӱҥалын

15 май эрдэнэ Эгмонт дворэцэш пианист-шамыч мэждународный конкурсын чылла 87 участникшэ вашлийын. Нуно 23 эл гыч погынэныт. Тыштэ жэрэбйовко лийын. Совэтский пианист Исаак Михновский 1 №-ым луктын.

16 май эрдэнэ Брӱссэльысэ консэрваторийын залыштыжэ Эжэн изан лӱмэш пианист-шамыч конкурс тӱҥалын. Пэрвойак совэтский пианист Исаак Михновский выступатлэн. Михновский моткоч сайын шоктэн.

Михновский дэч посна тудо эрдэнэ адак лу пианист выступатлэн.

Высший школ пашайэҥ-шамыч пэрвой Всэсойузный совэщаньын участникшэ-шамычлан крэмльыштэ прийом

Прийомышто И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. М. Каганович, К. Е. Ворошилов, М. И. Калинин, А. И. Микойан, В. Я. Чубарь, А. А. Жданов да Н. И. Йэжов йолташ-шамыч лийыныт.

Москошто высший школ пашайэҥ-шамычын пэрвой Всэсойузный совэщаньэ ныл кэчэ шуйнэн. Тушто совэт наукын пэш палэ прэдставитэльжэ-шамыч участвоватлэныт.

Совэщаньэ совэт высший учэбнэ заводэньэ-шамычын сайэмдымэ да вийангдымэ шотышто йатыр мэроприйатым палэмдэн.

17 май кастэнэ Крэмльысэ Кугу Дворэцыштэ совэщаньын участникшэ - шамычлан прийом лийын. Прийомым ВКП(б) Цэнтральный Комитэт дэн СССР правитэльствэ ыштэныт.

Сталин, Молотов, Каганович, Ворошилов, Калинин, Микойан, Чубарь, Жданов дэн **Йэжов** йолташ-шамычым погынышо-шамыч пэш кугу вашлийыныт. кыцэн вашлийыныт.

Шкэнжын тӱҥалтыш мутыштыжо высший школ пашам виктарышэ Комитэт прэдсэдатэль Кафтанов йолташ высший школ шотышто совэт элын ончыко каймыжэ да сэҥымашыжэ нэргэн ойла. Тудо СССР-ыштэ высший школын пэлэдалтмыжэ да кушмыжэ нэргэн лэнинско - сталинский ВКП(б) Цэнтральный Комитэтын, правитэльствын, личнэ Сталин йолташын да Молотов йолташын кажнэ кэчын пэш чот тыршымыштым палэмда.

Тушто улшо-шамыч чыланат шогалыт да Сталин йолташ дэн Молотов йолташлан куанэн кучатлын совым кырат.

Московский библиотэчный институт студэнтка Макарова йолташ йаркий мутым ойла.

600 тӱжэм студэнт лӱм дэнэ тудо партий дэн правитэльствэ вуйлатышэ - шамычлан каласа: „Мэ „отлично" да „сайын" тунэмаш тӱҥалына".

Умбакыжым Московский нэфтьаной институт дирэктор академик И. М. Губкин, Томский индустриальный институт профэссор Усов йолташ, СССР Вэрховный Совэт дэпутат-шамыч профэссор Образцов дэн профэссор Мачавариани да моло-шамыч выступатлэныт.

Шкэ мутыштышт нуно Сталин йолташым, Молотов, Калинин, Каганович, Ворошилов, Йэжов, Жданов, Микойан, Чубарь дэн Угаров йолташ - шамычым саламлат.

Мутым Сталин йолташ налэш. Тудым куатлын совым кырэн да куанэн саламлэн кычкырэн вашлийыныт.

Прийомышто улшо-шамыч Сталин йолташын кӱчыкын саламлэн ойлымыжым пэш кугу вниманьэ дэнэ колыштыныт.

Кӱдырчыла сово кырымаш „ура", „Вийан лийжэ Сталин йолташ!" куанэн кычкырымаш дэнэ варналтэш.

Пытартышлан Сталин лӱмэш промышлэннэ академий студэнт, СССР Вэрховный Совэт дэпутат Стаханов йолташ выступатла.

Рӱжгэ сово кырымаш дэнэ Стаханов йолташ Сталин йолташым саламла.

Прийом участник-шамычлан кугу концэрт ышталтын. (ТАСС).

1938 ий 17 майыштэ высший школ пашайэҥ-шамычлан Крэмльэш ыштымэ прийомышто СТАЛИН йолташын ойлымыжо

Йолташ-шамыч!

Наук вэрч, тудын пэлэдмыжэ вэрч, наук йэҥ-шамычын тазалыкышт вэрч тостым провозгласитлаш разрэшитлыза.

Наукын, тудо наукын пэлэдалтмыжэ вэрч, кудо калык дэч торлэн ок шого, шкэнжым калык дэч тораштэ ок кучо, а калыклан служитлаш йамдэ, калыклан наукын чыла сэҥэн налмыжым пуаш йамдэ, кудо калыкым ӧкымлымӧ почэш огыл, а добровольно, охота дэнэ обслуживатла. (Сово кырымаш).

Наукын, тудо наукын пэлэдалтмыжэ вэрч, кудо шкэнжын тошто да признанэ вуйлатышыжэ - шамычлан наук жрэц скорлупаш, наук монополист - шамыч скорлупаш самодовольно пурэн шинчашышт ок пу, кудо наукын тошто пашайэҥжэ-шамычын наукын самырык пашайэҥжэ-шамыч дэнэ сойузыштын смыслжым, значэньыжым, чыла вийжым умыла, кудо наукын чыла омсажым мэмнан элын самырык вийжылан добровольно да охота дэнэ почэш да нунылан наукын парчажым сэҥэн налашышт йӧным пуа, кудо ончыкылыкын наук дэч молодьож кидыштэ улмыжым признаватла. (Сово кырымаш).

Наукын, тудо наукын пэлэдалтмыжэ вэрч, кудын йэҥжэ-шамыч, наукышто ыштышэ традицийын вийжым да значэньыжым умылэн да нуным наукын интэрэсшылан моштэн кучылтын, тугэ гынат тидэ традицийын кулжо ынэшт лий, кудын тошто традицийым, нормым да установкым, кунам нуно тоштэмыт, кунам нуно ончыко кайашлан тормозыш савырнат, кӱрышташ смэлостьшо, рэшимостьшо уло, да кудо у традицийым, у нормым, у установкым ыштэн мошта. (Сово кырымаш).

Наук шкэнжын развитийыштыжэ шагал огыл мужэствэнэ йэҥ - шамычым шинча, кудо-шамыч, нимогай чаракым ончыдэ, чылалан торэш лийын, тоштым кӱрышташ да уым ышташ моштэныт. Галилэй, Дарвин да шуко моло гай наукын мужшо - шамычым чылат шинчат. Мый наукын ик тыгай корифэйэшыжэ шогалнэм ыльэ, кудо тидын дэнэ пырльэ соврэмэнностьын пэш кугу йэҥжэ улэш Мый Лэниным, мэмнан учитэльым, мэмнан воспитатэльым ончыктынэм. (Сово кырымаш). Шарналтыза 1917 ийым. Российын общэствэннэ развитийжын научный анализэ нэгызэш мэждународный положэньын научный анализэ нэгызэш Лэнин тунам бывыдыш толын: положэньэ гыч лэкташ ик шкэт корно—Российыштэ социализмын сэҥымашыжэ. Тидэ тудо жапысэ наукын шуко йэҥжылан вучыдымо вывод дэч утла ыльэ. Плэханов, наукын ик выдайущий йэҥжэ тунам Лэнин нэргэн прэзрэньэ дэнэ ойлэн, Лэнин „йӱдыгэн" манын. Моло-шамыч, наукын шагалрак огыл палэ йэҥжэ-шамыч, ойлэныт: „Лэнинын ушыжо кайэн", тудым иктаж кушко умбакырак шылташ кӱлэш ыльэ. Лэнин ваштарэш тунам наукын чыла да чыла тӱрлӧ йэҥжэ-шамыч, наукын шалатышэ йэҥ ваштарэш сэмын, урмыжыныт. Но Лэнин йогымаш ваштарэш косность ваштарэш кайаш лӱдын огыл да Лэнин сэҥэн. (Сово кырымаш).

Тэвэ тыланда тоштэмшэ наук ваштарэш лӱддэ кучэдалшэ да у науклан корным почшо наук мужын образэцшэ.

(МУЧАШЫЖЭ 2-шо МОГЫРЫШТО).

82

1938 ий 17 майыштэ высший школ пашайэӈ-шамычлан Крэмльэш ыштымэ прийомышто СТАЛИН йолташын ойлымыжо

МУЧАШ

Тыгэат лийэш, наук дэн тэхникын у корныштым йужгынамжэ наукышто чылан шинчымэ йэӈ-шамыч огыл, а научный тӱньаштэ йӧршэш палыдымэ йэӈ-шамыч, простой йэӈ-шамыч, практик-шамыч, паша новатор-шамыч почыт. Тыштэ общий ӱстэл тӧрыштӧ Стаханов дэн Папанин йолташ-шамыч, научный тӱньаштэ палыдымэ йэӈ-шамыч, учоный стэпэньдымэ-шамыч, шкэ пашаштын практикышт шинчат. Стаханов дэн стахановэц-шамыч промышлэнность шотышто шкэнын практичэский пашаштышт наук дэн тэхникын палэ йэӈжэ-шамычын установитлымэ нормыштым, тоштэмшэ сэмын, сӱмырал шуэныт да дэйствитэльнэ наук дэн тэхникын трэбованийыштлан соотвэтствуйущий у корно-шамычым пуртэныт,—тидэ кӧлан палэ огыл? Папанин дэн папанинэц-шамыч ийын кошташ ий ӱмбалнэ шкэнын практичэский пашаштышт эртэн кайшыла, посна нэлылык дэч посна, арктик нэргэн тошто прэдставлэньым, тоштэмшэ сэмын, сӱмырал шуэныт, да дэйствитэльнэ наукын трэбованийжылан кэлшышым уым установитлэныт,—тидэ кӧлан палэ огыл? Стаханов дэн Папанинын наукышто новатор, мэмнан пэрэдовой наукын йэӈжэ-шамыч улмыштым кӧ отрицатлэн кэртэш?

Тэвэ адак „наукышто чудэса" могай лийэш.

Мый наук нэргэн ойлэнам. Но наук тӱрлӧ лийэш. Мыйын ойлымо наук пэрэдовой наук маналтэш.

Мэмнан пэрэдовой наукын пэлэдалтмыжэ вэрч!

Пэрэдовой наук йэӈ-шамычын тазалыкышт вэрч.

Лэнинын да лэнинизмын тазалыкышт вэрч!

Стахановын да стахановэц-шамычын тазалыкышт вэрч!

Папанинын да папанинэц-шамычын тазалыкышт вэрч! (Сово кырымаш).

Сай агитатор

Пэтйал пэлэ кыдалаш школышто туныктышо (Сотнур район) Соколов В. В. „У йал" колхозысо колхозник-шамыч коклаштэ избиратэльный законым сай умылтара. Тудын кружокышкыжо колхозник-шамыч пэш кугу куанымаш дэнэ Положэньэ тунэмаш коштыт.

Соколов йолташ избиратэльный законым умылтарымэ дэч посна колхозник-шамыч коклаштэ тӱрлӧ тьэмэ дэнэ лэкцийым, бэсэдым эртара. Адак моло агитатор, бэсэдчик, чтэц-шамычлан паша ыштышышт полшэн шога.

Краснов.

РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаш

Марпэдинститутын студэнтшэ—самырык избиратэль-шамыч. Нунылан 18 ий шуын, тэний пэрвой кана нуно государствэнный органыш сайлымаштэ участвоватлаш тӱӈалыныт.

Шола гыч пурлашкэ: Воробйов В. С., Игумова А. Н., Йурчук П. Я., Суворова Р. В. да Иашин И. Я.

Фото А. Овэчкинын.

Агитационно-массовый пашам кӱшыл вэрыш

Тэний апрэль тылзэ гыч Пэктубай районысо чыла 16 избиратэльный участкылаштат РСФСР дэн МАССР Конституций дэн избиратэльный закон туныктымо пашам ышташ 231 агитатор тӱӈалын. Чылажэ 281 кружокым организоватлымэ да тушко 1161 йэӈым шупшмо. Кажнэ избиратэльный участкыштэ агитколлэктивым организоватлымэ да агитколлэктивым вуйлаташ 10 коммунистым, 4 комсомольцым шогалтымэ.

Йанварь дэн фэвраль тылзыштэ ВКП(б) райкомын 10 кэчаш курс коч 61 агитаторым туныктэн лукмо ыльэ. Нуно кызыт чыланат избиратэльный участкылаштэ пашам ыштат.

Агитатор-шамыч коклаштэ пашам сайын ыштышэ й а т ы р уло. Тэвэ „Красный Путиловэц" колхозышто Лоскутов Е. йолташ агитаций пашам сайын ышта. Колхозышто пырдыж газэтым эрэак луктын шога. Тудым шукэртэ огыл комсомол радамыш пуртымо да колхозный физорглан сайлымэ. Адак райисполком Липовский участковый избиратэльный комиссий члэнлан пэнгыдэмдэн.

Комсомолэц Канников Кузьма „Борэц" колхозышто агитмассовый пашам план почэш ышта. Заньатьэ 5 кэчэш ик кана эртаралтэш. Тушто наглядэнэ пособийым кучылтэш. Тудым общэствэннэ пашаштэ активнэ участвоватлымыжлан „Борэц" колхоз прэдсэдатэльлан сайлымэ да Дубовлянский окружной избиратэльный комиссий члэнлан выдвигатлымэ. Кызыт Канников ВКП(б) кандидатыш пураш йамдылалтэш.

Тудын колхозым вуйлатымэ жапыштыжэ паша сайэммаш койэш. Колхозник-шамычын паша лэктышышт кӱза. Колхоз члэн Стариков Сэргэй куралмаштэ 0,65 га олмэш 0,98 гам куралэш. Тугак моло колхозник-шамычат паша нормым утыж дэнэ тэмэн шогат.

Сай примэр-шамыч дэнэ пырльа пашам начар ыштышат уло. Агитационно-массово паша ыштымаштэ Лэнин лӱм колхоз прэдсэдатэль Иванов, счэтовод Шамайэв да школ пашайэӈ Соколов йолташ-шамычым агитаторлан пэнгыдэмдымэ, но нуно агитмассовый пашам самотьокыш кудалтэныт, избиратэльный кампаний мучко ик заньатий гыч гына эртарэныт.

Каласаш кӱлэш, ВЛКСМ райком агитационно-массовый пашам избиратэль-шамыч коклаштэ начарын организоватлэн.

РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ агитмассовый пашам кӱшкӧ нӧлтымаш, чыла избиратэльым большэвистский пропагандэ дэн, агитаций дэн авалтыман.

Казанцэв Г. Г.

Избиратэль-шамыч дэнэ кылым кучаш

Мэмнан задачэ—РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымашым эшэ сайын, массын политичэский активностьшым эшэ кӱшкӧ нӧлталмаш дэнэ эртараш. Тидлан избиратэль-шамыч дэнэ кӱрылтдэ кылым кучыман, агитационно-массовый пашам кӱшыл вэрыш шындыман.

Хлэбниковский Окружной избиратэльный комиссий массэ дэнэ кылым кӱрылтдэ кучашлан чыла избиратэльный к о м и с с и й члэн-шамычым избиратэльный участкэ-шамычыш пэнгыдэмдэн. Нуно участковый избиратэльный комиссий-шамычлан практичэский полшымо пуэн шогат. И з б и р а т э л ь - шамыч дэнэ п э н г ы д э кылым кучат. Окружной комиссий члэн-шамыч Кротова, Мэркушэв, Мушкин избиратэль-шамыч дэнэ пашам сайын ыштат. Нуно избиратэль-шамычлан избиратэльный законым умылтарат, избиратэль-шамыч спискэ составитлымашым тэргат, спискыштэ улшо йоӈгылыш-шамычым тӧрлаташ полшат.

13 май гыч участковый избиратэльный комиссий-шамыч пашам ышташ тӱӈалыныт.

Округ кӧргыштӧ 80 агитатор пашам ышта. Нунын кокла гыч шукыжо избиратэль - шамыч коклаштэ избиратэльный закон умылтарымаш пашам чэстнэ шуктэн шогат. Шкэ пашаштым эн сайын Коромыслов, Зубарэв, Капитонов, Мушкин, Швэцов, Зубарэва йолташ-шамыч ыштат.

Каласаш кӱлэш, сайлымашлан йамдылалтмаш гыч посна комсомольский организаций-шамыч ӧрдыштӧ шогат.

Будьонный лӱмэш колхоз пэлэнсэ комсомольский организаций молодьож коклаштэ нимогай агитационно-массовый пашам огэш ыштэ. Агитатор, чтэц, бэсэдчик-шамычым ойрэн огытыл.

Округ мучко 300 избиратэль избиратэльный закон тунэммаш дэнэ авалтымэ огытыл.

Мэмнан задачына: тидэ ситыдымаш-шамычым кызытак пытараш дэ чыла массым сайлымашым сэӈымаш дэнэ вашлийаш мибилизоватлаш.

Хлэбниковский 46 № Окружной избиратэльный комиссийын прэдсэдатэльжэ—М. Г. ФАВСТОВ.

ПАРТКАБИНЭТ ПАШАМ САЙЫН ЫШТА

Хлэбниково МТС пэлэн (Марий-Турэк район) парткабинэтым почмо. Парткабинэтыш тӱрлӧ газэт, журнал-шамыч толыт. Парткабинэтыш лудаш тракторист-шамыч коштыт. Тылэч посна тушто агитационно-пропагандэ паша ышталтэш. Тыштэ партий историй тунэммэ кружок да РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэньэ тунэммэ кружок пашам ышта. Кажнэ заньатий наглядно пособий дэнэ эртаралтэш.

Парткабинэт агитатор-шамычлан эрэак полшэн шога. Нунылан пропсэминар да посна тьэмэ дэнэ консультаций эртаралтэш. Агитатор-шамычлан кружокышто заньатьым, бэсэдым кузэ эртарымэ нэргэн установко пуалтэш. Тылэч посна тракторист дэн МТС пашаэ-шамыч коклаштэ антирэлигиозный, мэждународный да моло тьэмэ дэнат доклад, бэсэдэ, йӱкын газэт лудмаш эртаралтэш.

Фавстов М. Г.

Кропотов 43 йэӈым туныкта

Шэрнур район Молотов лӱм колхозышто (Казанский йал совэт) РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэнийым комсомолэц Кропотов туныктыш. Тудо шкэ пашажым сайын шуктэн. Кружокышко 43 йэӈ тунэмшаш гыч чылаштымат авалтэн ыльэ. 5 май мартэн 7 заньатийым да 3 бэсэдым эртарэн. Колхозник-шамычлан урокым сайын пуэн. Колхозник-шамыч Сталинский Конституцийым, РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэнийым сайын умылэныт. Сайлымэ систэм да тэхникым сайын шинчат.

Моло комсомолэц - шамычланат избиратэльный з а к о н ы м туныктымаштэ Кропотов йолташ дэчын примэрым налашышт кӱлэш.

Паймаков Миклай.

Бэсэдым пасушто ыштат

Ашламаш йал совэт кӧргыштӧ (Роӈго район) агитатор-шамыч пашам сайын ыштат. Комсомолэц Чэрнов „Олманур" колхозышто, Басалов „Иошкар - Кугэнэр" колхозышто, Эспайэв „Ушнымаш" колхозышто, РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым туныктымэ дэч посна колхозник-шамычлан пасушто бэсэдым эртарат, йӱкын газэтым лудыт.

Пэтухов.

КОМСОМОЛ ИЛЫШ

Шэрнур райкомолын йӧрдымын вуйлатымэ паша рэзультатшэ

Тэний апрэль тылзэ мучашеш ВЛКСМ Шэрнур райкомын плэнумжо эртыш. Плэнум пэш кӱлэш вопросым—комсомольский организацийлаштэ агитационно-пропагандистский пашан состойаньыжэ нэргэн обсудитлыш.

Вигак каласаш кӱлэш—плэнумышто нимогай большэвистский критик дэн самокритик ыш шарлэ. Райкомол сэкрэтарьын, посна бӱро члэн-шамычын, посна пашайэҥ-шамычын йоҥылыш пашашт нэргэн критик л и й э ш манын вучымаш арам лийэ. Плэнум ӱлыл политичэский кӱкшытэш эртыш.

Тидлан вара причинжэ кушто. Ала чыла пашамат сайын шындымэ, сандэнак кутыраш нимат укэ ыльэ? Укэ, паша тыштэ огыл. Тыштэ шкэ йоҥылыштым тӱжвак лукташ лӱдыт, чыла пашамат ик йэш шот дэнэ рэшитлаш тунэмыныт. Тидэ вэлэ огыл: райкомол сэкрэтарь гыч (Пэкпайэв) тӱҥалын, райкомолын посна пашайэҥышт дэк шумэш пэш кӱжгӧ ковыштан лийыныт, массын критикыжым огыт колышт, массэ йӱклан пылышыштым пэтырат. Вэт райкомолын пашайэҥжэ-шамыч шкэ ситыдымашышт нэргэн шкэ коклашт ойлат, а плэнумышто йоҥылышым большэвикла почын пуаш тоштмашышт ситэн огыл.

А ВЛКСМ районный комитэтын пашаштыжэ йатыр принципиальный ситыдымаш-шамыч улыт.

Р а й к о м руководство ВЛКСМ Цэнтральный Комитэт IV дэн V плэнумын пунчалжым шуктышаш вэрч пэш начарын пашам ыштэн шогэныт. 9 тылзэ жапыштэ райком бӱрон 30 засэданийжэ лийын. Тушто 246 вопросым лончылымо. А ниньын коклаштэ внутрисойузный вопросым, политико - воспитатэльный вопросым улыжат 23 (10 процэнтшым) гына ончымо. Комсомолэц-шамыч, молодьож-шамыч коклаштэ воспитатэльный пашам вийаҥдымэ шотышто вопрос-шамыч шотлан гына ончалтыныт.

Комсомольский погынымаш-шамыч шуэн эрталтыныт. Район мучко 197 погынымаш кӱрылтын. Погынымаш-шамычлан йамдылалтмаш ок лий, садланак нуно нимогай активность дэч посна эртат.

Эрэак массэ коклаштэ лиймэ, комсомольский организаций-шамычлан полшен пумо олмэш, райкомол сэкрэтарь Пэкпайэв йолташ шкэнжым массэ дэч кугулан шотлаш тӱҥалын, массэ дэнэ паша ыштымашым ок кӱл паша сэмын аклаш тӱҥалын. А массэ дэч кораҥын пашам ыштымэ йэҥ садак пашалан кугу пайдам ок пу. Тидэ шотышто Сталин йолташын туныктымыжым ик пашайэҥат мондаш праван огыл.

Комсомолэц - шамычым комсомол радам гыч лукмашкэ райкомол бӱро бӱрократ сэмын бэздушно относитлэн. Тэвэ райкомол нимогай основаньэ дэч посна „калык тушман", „тушманын пособникшэ" лӱмым ургэн йӧршэш титакдымэ Мамайэв дэн Луков йолташмытым клэвэтатлэн ыльэ. Тидэ фактат райкомоллан урок лийын огыл. Тудо комсомолын судьбаж дэк формальнэ относитлымыжым чарнэн огыл. Посна клэвэтник-шамыч шкэ жапыштыжэ ужалтын, разоблачитлалтын огытыл. Тэвэ райкомолын пропагандистшэ Вэдэрников йатыр чэстный комсомолэц-шамычым клэвэтатлэн. Но тудо жапыштэ разоблачитлалтын огыл.

Райкомол сэкрэтарь Пэкпайэв бӱро члэн-шамыч дэч ойырлэн, нунын мутыштым колыштын огыл.

Ончыл молодьожым комсомол радамыш пуртымым начарын шындалтын. Пытартыш ныл тылзыштэ комсомолыш улыжат 293 йэҥым вэлэ пуртымо. Альэ мартэнат 167 колхозышто да 3 пэлэ кыдалаш школышто пэрвичный комсомольский организаций укэ. 7 пэрвичный организаций 9 тылзэ жапыштэ ик комсомолэцымат пуртэн огытыл.

Комсомол озанлык шаланымаштэ. 46 угыч пурышо-шамыч альат билэтым налын огытыл, 123 комсомолэцын учотный картычкыжэ укэ. МТС организацийыштэ Глазырин 18 тылзылан члэнский взносым тӱлэн огыл, Чэрных—12, Дубликов—8, йытын завод гыч Алэксандров—11 тылзылан взносым тӱлэн огытыл.

Политик тунэммаш сайэммэ олмэш кажнэ тылзын начарэмын вэлэ толэш. Майыштэ лийшэ плэнум политучобо отдэл вуйлатышэ Вэдэрниковым паша гыч сниматлыш да плэнум дэн бӱро состав гыч кораҥдыш.

Кӱшнӧ ончыктымо факт-шамыч тичмашнэк райкомолым, эн ончычак тудын сэкрэтарьжэ Пэкпайэвым титаклат. Комсомольский пашан йӧрдымӧ состойаньыжэ—Шэрнур райкомолын йӧрдымын, бӱрократла, массэ дэч кӱрылтын вуйлатымэ рэзультатшэ. Плэнум Пэкпайэв да пионьэр отдэл в у й л а т ы ш э Соловйовым прэдупрэдитлыш.

Моло райкомол - шамыч Шэрнур районысо комсомольский организацийын паша состойаньыжэ гыч сэрйозный выводым ыштышаш улыт.

Молодьож коклаштэ политичэский пашам мут дэнэ огыл, а паша дэнэ сайэмдыман. РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымаш мэмнан молодьожым Лэнин-Сталин партий йыр эшэ утларак чумыршаш.

Г. КОНДРАТЬЙЭВ—ВЛКСМ Маробкомын кокымшо сэкрэтарьжэ.

ВЛКСМ ЦК ПЛЭНУМЫН РЭШЭНИЙЖЫМ ШУКТАШ

ВЛКСМ ЦК-ын V плэнумжо комсомольский организаций-шамыч о н ч ы л а н ВЛКСМ радам гыч лукмо нэргэн йодыш дэк вниматэльнэ, чутко да индивидуальнэ ончымашым трэбытла. Плэнум тыгак нэсойузный молодьож коклаштэ комсомольский оганизаций-шамычын воспитатэльный пашам шындымэ, комсомол радамыш пуртымаштэ лийшэ йоҥылыш нэргэн да нинэ йоҥылышым пытарымэ мэр нэргэн сайын ончыктэн.

Роҥго комсомольский организаций тидэ жапыштэ шкэ радамжэ гыч калык тушман да нунын пособникыштым, в р э д и т э л ь ы м эрыктэн. Калык тушман-шамыч Рыбаков, Пэтухов, Пайдэрмыжэв, Иванов, молат „Ушнымаш", „У корно" да моло колхоз пэлэнсэ комсомольский организацийым вуйлатымаштэ шогэныт да врэдитлэн илэныт, молодьожым комсомол радамыш пуртэн огытыл, воспитатэльный пашам чараклэныт.

Комсомольский организаций шкэ радамжым эрыктышыла комсомол радам гыч йоҥылыш луктэдымашат лийын. Тэвэ тракторист Фэдотовым ӱй трубка пудыртымылан „врэдитэль" лӱмым пуэн, комсомол радам гыч да паша гычат луктыныт, Кльучэвым „Интэрнационал" мутым искажатлэн каласымылан комсомол радам гыч луктыныт, молат. ВЛКСМ райком нуным комсомолыш восстановитлэн.

Тыгак ВЛКСМ Обкомын „чутко отношэньыжэ" дэнэ вэрыштэ тэргыдэ врэдитлэн, тушман пашам ыштышэ-шамычым комсомол радамыш восстановитлыльын. Тэвэ Роҥго МТС-ыштэ ыштышэ Галкиным обкомол восстановитлэн. А Галкин МТС-ыштэ врэдитэльствым ыштылын, умышлэннэ учотым путайкалэн, тракторист-шамыч ӱмбак горьучийым списатлылын.

ВЛКСМ ЦК плэнумын рэшэнийжэ почэш комсомольский организаций шкэ пашажым сайэмдэн. 32 колхозный организацийыштэ политкружокым организоватлымэ, тушко 350 йэҥым шупшмо. Шуко политшкол пашам рэгульарнэ ышташ тӱҥалын. Но альэ политичэский учобын качэствыжэ пэш ӱлнӧ.

Конфэрэнций дэч вара район комсомольский организаций 400 йэҥ гыч 760 йэҥ мартэ кушкын. 25 у колхозный организацийым организоватлымэ.

Тугэ гынат комсомольский организаций альэ начарын кушкэш, а кушшаш базэ изи огыл.

РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ комсомольский организаций партийнэ организацийлан практичэский полышым пуэн шога.

Район мучко комсомолэц-шамыч 132 йэҥ агитаторлан, 91 йэҥ бэсэдчик дэн чтэцлан, нэсойузный молодьож кокла гыч 120 йэҥ агитаторлан пашам ыштат. Агитатор-шамыч Нэмцэв (Мумзэр) Таныгин („Йошкар Кэчэ"), Гаврилов (Николайэвка), молат 11—14 заньатий гыч эртарэныт.

Комсомолэц-шамыч кокла гыч 38 йэҥым окружной да участковый избиратэльный комиссийыш ойырымо. 1-шэ №-ан Роҥго избиратэльный участкыштэ прэдсэдатэльлан ыштышэ комсомолка Фэдорова пашам отлично шындэн. Комиссий члэн коклаштэ да тугак моло участкэ дэнэ пашам сайын ышташлан социалистичэский сорэвнованийым шарэн.

Тугэ гынат, ВЛКСМ райком агитатор-шамыч дэнэ пашам ситыдымын ышта. Агитатор-шамыч Поздэйэв, Чэсноков, Данилов молат агитаций пашам начарын шындэныт, а райкомол нунылан шагал полша.

Эн ончычак комсомолэц шамычын, тугак нэсойузно молодьожын политичэский образованьыжым тӱҥ гычак сайэмдыман, воспитатэльнэ пашам волтыман огыл, рэволюционный бдитэльностьым п и с э м д э н, контррэволюционно-троцкистско - бухаринский выродко-шамычын кодшыштым п ы т а р ы м э ш разоблачитлыман.

ВЛКСМ Роҥго райком сэкрэтарь—СОРОКИН.

МАССЭ ДЭЧ КӰРЫЛТШӦ ОТДЭЛ

Вэсэсойузный Лэнинский Коммунистичэский Молодьож Ушэмын Х-шо сйэздыштыжэ ВКП(б) Цэнтральный Комитэтын сэкрэтарьжэ Андрэйэв А. йолташ кажнэ колхоз пэлэн комсомольский организацийым организоватлэн, молодьожым коммунизм духэш воспитатлэн кушташ, манын ончыктэн пуэн ыльэ. Кузэ вара тидэ ончыктымашым мэмнан рэспублик кӧргысӧ комсомольский организаций шуктэн шога? Тэвэ ик мыньар факт-шамыч: тачысэ кэчэ мартэ альат рэспублик мучко 1391 колхоз пэлэн комсомольский организаций укэ. Посна районым налаш гын тыгэ койэш: Шэрнурышто—167, У-Торйалыштэ—163, Кужэнэрыштэ—121 колхоз пэлэн комсомольский организаций укэ.

Колхозный молодьож дэнэ массово-воспитатэльный пашам начарын ыштэн шогымо дэнэ комсомольский организаций эркын кушкэш. Апрэль гыч 20 май мартэ ВЛКСМ райком-шамыч: Кужэнэр—21, У-Торйал дэн Оршанкэ—24 йэҥ гыч гына колхозный молодьожым комсомолыш пуртэныт. Адак посна районлаштэ кумын комсомолэцан изи комсомольский организаций-шамыч улэдат. Тыгай изи организаций-шамыч шаланымашкэ шуыныт, ВЛКСМ райком-шамыч нуным пэҥгыдэмдаш нимогай мэрымат огыт ыштэ. Тэвэ Морко районышто—14, Кырык-Марий—12 кум-ныл комсомолэцан изи комсомольский организаций шамыч улыт. Нунылан шагал полыш пуэн шогымо дэнэ шаланымашкэ шуыныт.

Политик тунэммашат колхозный комсомолэц-шамыч коклаштэ начар организоватлымэ. Тидэ ончыктымо трэвожный факт - шамыч ВЛКСМ Обкомын крэсаньык молодьож отдэл вуйлатышэ пашам шуктэн шогышо Рыбаков Николайым нигунарат огэш тарватэ. Колхозный комсомольский организаций кузэ кушкын толэш, кузэ политик тунэммаш паша шындалтын, кузэ шошым ага кампаний пашаштэ социалистичэский сорэвнованьым да стахановский движэньым шарымэ Рыбаков Н. йӧршэш ок палэ. Шошым ага кампанийыштэ практик полыш пумо шот дэнэ Рыбаков Н. йолташ 17 кэчэ Марий-Турэк районышто илыш. Рэспублик кӧргыштӧ огыл, Марий-Турэк районысо колхозный комсомольский организацийын пашажэ нэргэн раш палыман ыльэ, но тудо нимомат огэш палэ.

ВЛКСМ Обкомын сэкрэтарьышт Рьабчиков дэн Кондратьйэв йолташмытат Рыбаковлан ситыдымын полышым пуэн шогэныт да тудын дэч тидэ участкыштэ пашам кузэ шуктэн толмыжым конкрэтнэ трэбытлэн огытыл.

Умбакыжэ колхозный комсомольский организаций-шамыч дэнэ паша ыштымашым нимо сэмынат тыгэ кодаш огэш лий. ВЛКСМ Обком бӱролан крэсаньык молодьож отдэл вуйлатышэ пашам шуктэн шогышо Рыбаковын пашажым колышт н а л ы н, колхозный комсомольский организацийын пашажым пэҥгыдэмдымэ, сайэмдымэ шотышто конкрэтнэ мэроприйатий-шамычым ыштыман. Э.

83

ПЫТАРАШ!

ДЖАМБУЛ

КАЗАХСТАН КАЛЫКЫН МУРЫЗЫЖО, ОРДЭНОНОСЭЦ

Тый колышт йӱкэм, пийалан калыкэм—
Шыдэштын йонгат мыйын струно-влакэм.
Тул сэмын шолэш кӧргыштэм возмущэньэ,
Пэш чот сырымаш дэнэ шочэш вдохновэньэ.
Капканыш вэрэштда, вӱран пий тӱшка,
Кӧ пирэ дэч сут, рывыж дэчын чойа,
Кӧ ӱдыш йадым—колышашым йыр ваш,
Кӧн вӱржӧ шэм кишкын гай йӱштӧ улмаш,
Кӧн укэ айдэмэ шӱм, шокшо нимат,
Ны совэсть, ны чэсть, ны йандарлыкат.
Каргалтмэ вильа, шӱйшӧ шэм ньымыра!
Вильала заразым шарэныт йыр-ваш.
Злодэйым пий дэнэ кузэ таңгасташ?
Пий урмыжын нунын дэч ӧрдыш тӧршта...
Прэдатэл тӱшкам кишкэ сэмын аклаш?
Чужлэн нунын дэчын шэм кишкэ чакна...
Ок лий таңгасташ ты вӱран наймит-влакым
Фашистский пуштэдышым да бандит-влакым.
Шэм сволочьым вашкэ казанитлаш,
Чуман капораштым вильала ураш!
Пашашт дэн фальшивый ойлаштым каргаш,
Чудовищэ-влакым айдэмэ лӱм дэч лишитлаш!
Пуштэдышэ, шойыштшо кашакын коштшо вильашт
Тӧчэныт мэмнан дэк у сар дэнэ толаш.
Чыла калык-шамычын вождьым ваңэныт,
Вождь Сталин ӱмбак пӱй дэн кӱчым шуйэныт,
У кэчым, пийалым пуалшэ ӱмбак
Виктэныт кошар умдо-влакым вигак,
Да Кировын вӱржӧ копаштышт йӱла,
Пуштыныт пламэнный Куйбышэвнам.
Пиктэныт йандар сылнэ шӱшпык логарым,
Вэт пуштыныт гад-влак мэмнан кугу Горькийым.
Мый, дрэвний Джамбул, струно-влакым шоктэм,
Пӱтынь мландэ лӱм дэнэ судлан каласэм:
Шочмо мландэ ӱмбач тидэ сворым ӱшташ!
Шэм пийлан—позорный да пий гай колымаш!
Чоңэштэ, мурэм тый, йонгалт кӱкш вэрлаш,
Патриот-шамыч, колыш, йӱкэм мыйын раш,
Эгэй, патриот-влак пэлэдшэ элнан—
Колымэшкэ мэ Сталинлан чын лийына.
Мэ пэрвой ӱжмаш дэнэ лэкташ улына.
Сай родина вэрч шогэна вийан пырдыж оң дэнэ,
Тунэмза, шэмэр-шамыч, Сталин дэч илаш,
Тушманым сэңгаш, у элнам йӧраташ!
Шэмэр-влак, нӧлтэн куатдам богатырь гайым,
Тушманым пӱчса, Ворошилов батырла!
Аралыза элым, каргымэ шэм кишкэ дэч,
Кузэ арала элым Сталинын таң,
Млавна воспитайышт кӧм Лэнин дэн Сталин,
Кӧ пэңгыдэ—пуйто вэлалтын сталь гыч,
Кӧ барс дэч отважный, ужэш орьол дэчын йажон,—
Элнан чот пагалымэ шэргэ Йэжов!

Казаков Миклай кусарэн.

ДЖАМБУЛ,
Казахстан калыкын мурызыжо, ордэноносэц,

МУРЫЗО ДЖАМБУЛ

Домбратым шокталын мурэт тый,
Джамбул,
Мурэтым раш колыт ола дэн аул.
Мурэтшэ кӱдӱртэн тӱньамбак шарлэн,
Нимогай граница огэш кэрт чарэн.
Октьабрьын куатшэ мурэтым таптэн,
Йывытрэн муралтэт домбратым шоктэн.

Олашкэ, йаллашкэ, стэплаткэ,
тайгаш,—
Шулдраңшэ мурэтшэ чоңэшта йырваш.
Эн талэ мурызо, акынна, поэт,
Мутэтшэ жэмчужин, пэш кэлгэ ойэт.
Садлан вэрч элнажэ пагала, акла,
Садлан вэрч мурэтым шӧртньӧ гай сакла.

Нойдэгэч муралтэ, домбратым шоктэн,
Пэлэдшэ, улаңшэ элнажым моктэн!
Олашкэ, йаллашкэ, стэплашкэ, тайгаш,—
Шэргакан мурэтшэ йонгалтшэ йырваш!
Поэт-влак кокла гыч эн шэргэ улат,
Мурызо Джамбулна, чап лийжэ тылат!

Шадт Булат.

Лудмо пӧрт агитмассовый пашам ыштымаштэ

Ошӱргӧ йал совэт пэлэнсэ лудмо пӧрт пашам массэ коклаштэ сайын шындэн. Кызыт лудмо пӧртын пашажэ—РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ агитмассовый пашам ыштымаш. Лудмо пӧрт пэлэн агитпунктым организоватлымэ. Тушто комсомолэц-шамыч кажнэ кэчын дэжуритлат.

Нуно колхозник-шамычлан избиратэльный з а к о н ы м умылтарат, тӱрлӧ йодышлан вашмутым пуат.

Мый агитгруппым вуйлатэм, нунылан кӱлэш указанийым пуэм. Лудмо пӧрт колхозлаштэ пырдыж газэт лукташ полша. Лудмо пӧрт вуйлатымэ почэш чылажэ 7 колхозышто пырдыж газэт лукталтэш. Пырдыж газэт Р С Ф С Р дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым умландарымыштэ кугу значэньан.

Выбор кэчым мэ сайын йамдылалтын вашлийына. Тидлан колхозласэ комсомол организаций - шамыч лудмо пӧртлан полшат.

Лудмо пӧрт вуйлатышэ—**Дорогова.**

Комсомольский комитэтын сэкрэтарь укэ

1 апрэль годсэк Ронго райисполком пэлэнсэ пэрвичный комсомольский организацийын сэкрэтарьжэ укэ. Ожнысо сэкрэтарь Бахтин йолташ комитэтын пашажэ нэргэн комсомол погынымашэш ик канат отчитыватлэн огыл.

Комитэтын сэкрэтарьжэ укэлан комсомолэц-шамыч кокла гыч й у ж ы ш т ы н дисциплинышт начар. Нуно 3-4 тылзэ дэнэ члэнский взносым тӱлэн огытыл, комсомол погынымаш лийын огыл, политучобыш йамдылалтдэ коштыт.

ВЛКСМ Ронго райкомлан райисполком пэлэнсэ комсомольский комитэтын пашажым кызытак тӧрлатыман.

Пэтухов.

ДЖАМБУЛ

(Творчэский дэйатэльностьын 75 ийжылан)

Тудын поколэньын шуко айдэмын сэмынак казахский калык мурызо Джамбулынат илышыжэ ик гай огыл чот ойырлэн шогышан да кок отрэзкылан шэлалтэш: Вэликий Октьабрьский социалистичэский рэвольуций дэч ончычсо да варасэ. Вэликий Октьабрь тудлан, шымлу ийаш стариклан, рвэзылыкым, йӱкым да муро пӧлэкым пуэн.

Шкэ замэчатэльный муро-шамычшым Джамбул рэвольуций дэч шуко ончыч мураш тӱңгалын. Жалкий канга и м н ь э ӱмбакыжэ шинчын тудо аул гыч аулыш кудалыштын да домбран йӱкшӧ почэш шкэнжын пызырналтшэ калыкшэ нэргэн, кугыжан самодэржавийын нэлэ кэмжэ йӱмалнэ лаштырталтшэ, мыскылалтшэ калыкшэ нэргэн мурэн:

Муро-шамыч шочынит стэп
ауллаштэ,
Муро-шамыч рабство дэн
пызырналтшэ элыштэ
Шӱдӧ ийла дэн ошма гай
нушкынит муро-шамыч
Ойго, нужна да йокрок
муро-шамыч.

Вэликий социалистичэский рэвольуций Джамбулын муро тэматикшым чот вашталтэн. Замэчатэльный поэт да гражданин, 80 ийаш шкэт эн пэрвой колхозыш пурышо, тудо чыла совэт калык дэнэ пырльа мэмнан родинын ч а п ш ы м мура, тудо мэмнан вэликий вождьшамычым Лэниным да Сталиным саламла.

Джамбул 1936 ийыштэ Москваш толын Лэнин мавзолэйыш пурэн. Шуко тӱжэм угнэтьоный йэң-шамычын чувствыжым ончыктэн, тудо Лэнин нэргэн мурым шонэн мурэн:

„Мудрэйший! Тый мэмнан
кажнэ нэргэн шонэнат,
Мудрэйший! Тый мэмнам
шакал дэч утарэнат.
Кэчэ ганьэ, миллионым
ырыктэнат,
Миллионым нуным, кӧ нужна
дэн кэлшэн,
Миллионым нуным, кӧ родина
дэч посна илэн.
Миллионым мэмнам,
угнэтьонныйым!
Кунам мый Крэмль шӱдырым
ончэнам,
Тушто тыйын илыш
йылгыжмым мый ужынам,
Да тыйын пытартыш завэтым.
Крэмльыштэ тыйын шӱмэт
кыра—мый колам.
Тушто тыйын йӧратымэ орьол
ила
Тыйын вэликий наслэдник."

Сталин йолташым—Лэнинын вэликий наслэдникшым—Джамбул кажнэ ышкэ мурыштыжо моктэн мура. Чыла Совэт калыкын гайак, поэтын пэрвой, сай шонымашыжэ, — калыкын вождьшо нэргэн, Сталин нэргэн. Мэмнан кокла гыч кажнын палымэ гайак, поэт пала „Сталиныштэ лэнинский гэний йӱла“.

Тудын „Правдан“ йубилэйжылан, Йошкар Армийын годовщинылан, Совэтшамыч сйэздлан посвьатитлымэ муро-шамычшэ улыт. Тудо Сталинский Конституцийым йывыртэн да кумыл нӧлталтмаш дэнэ вашлийын, а кунам Вэрховный Совэтыш кандидат-шамычым выдвигатлаш тӱңгалыныт гын, поэт калыкын пэрвый избранникшэ шамыч вэрч пламэнный агитатор ыльэ:

Калык дэчын пэрвой пусть
пурыжо Вэрховный Совэтыш
Родной да йӧратымэ, вэликий
да солнэчный Сталин!

Шкэ родинын сэңымашыжлан куанэн, вэликий Сталиным да тудын соратникшым мурэн, мэмнан тыныс п а ш а н а м аралышэ Йошкар Армийым мурэн, Джамбул мэмнан тушманшамычлан шыдэ, нуным ломыж маркэ лаштыртышэ мутым муэш. Прэзрэнный троцкистский бандит - шамыч процэсслан откликатлэн, поэт чынак тушманым йӧршын шалатышэ „Песню невам“ сложитлэн.

Шонго поэтын кругозор пэш кумда. Право почэш тудо пӱтынь Совэт Ушэмым ышкэ родинанлан шотла, но тудо чыла дэнэ, мэмнан родинын границажэ вэс могыр дэнат интэрэсоватла. Подлинный интэрнационалистын волнэнийжэ дэнэ тудо „Испанский изашольо-шамыч“ дэк обращатла:

„Тэндан ӱмбалнэ свäщэный
знамä лойгалтэш—
Мый мурэм дэн товатлэм
тыланда—сэңымаш тыланда!"

Джамбулын чынак подлинный всэнародный чап. Тудын мурыжым СССР-ын чыла калыкшэ-шамыч палат да йӧратат. Тудын популярностьшо — тидэ калык-шамычын сталинский кэлшымашын ик замэчатэльный пройавльэныжэ, шкэнжын кумыл нӧлталтшэ мурыжлан тудо „Трудового Красного Знамени“ ордэн дэнэ наградитлалтын.

Писэ шинчан подлинный поэт улмыжлан, шокшо шӱман, настойащий муро талантшэ вэрч мэ Джамбулым йӧратэна. Мэ калык мурызо Джамбулым аклэна, кӧн произвэдэнийыштыжэ „—колымышо совэтский ийысэ молодость, вий да чап“.

Кӧн ойжо кӱдырчӧ ганьэ
всэлэнной ӱмбалнэ шокта,
Кӧн ойжо, мардэж гай,
тӱньашкэ чоңгэшта
Кӧн ойжо, кэчэ ганьэ, млавдэ
ӱмбалнэ кыньэлэш
Шкэ почэшыжэ калык-
шамычым наңгайэн".

С. Шэфтэль.

**Отв. редактор—
Г. М. ЭРСКИЙ.**

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—535. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.